

DEBATT

Redaktör Carina Stensson Bitr redaktör Björn Jörner

Debattredaktionen debatt@svd.se Telefon 08-13 51 49

Webb: SvD.se/debatt Twitter: twitter.com/SvDDebatt Facebook: SvD Debatt

Debatt | Avfall i Stockholm

Orimligt monopol på restaurangolja

Använda matlagningsoljor är att betrakta som vanligt hushållsavfall menar Stockholms stad, som tagit över hanteringen. Det är resursslöseri för skattebetalare och miljö och Stockholm går emot Naturvårdsverket i frågan, skriver företag inom branschen. SvD.se/naringsliv/debatt

Foto: Fredrik Persson/TT

Mest lästa artiklar under december:

1. Så enkelt tar kriminella över ditt mobilnummer
2. Skuldsättningen beror på ökande klassklyftor
3. Är det verkligen tryggt att äga bostadsrätter?
4. Stoppa dopningen av kinesiska e-handelsjättar
5. Därför sjunker bopriserna när säljarna blir nervösa

Replik | Arbetsvillkor

Det är mycket tryggt att jobba för staten

Fackförbundet ST ger av polemiska skäl en allmän eländesbeskrivning av villkoren i staten. Men staten är jämfört med privat sektor totalt sett en mycket trygg arbetsgivare. Det skriver Eva Liedström Adler och Karl Pfeifer, Arbetsgivarverket, i en replik. SvD.se/naringsliv/debatt

Allvarliga problem med Sveriges konkurrenskraft

Konkurrenskraften är en avgörande faktor för att bevara vårt ekonomiska välstånd. Ser man till denna är det inte alls säkert att det går så bra för Sverige som finansministern vill hävda, skriver åtta forskare och ekonomer.

Hur står det egentligen till med svensk ekonomi? Magdalena Andersson säger att ekonomin är stark och att Sverige är rustat för framtiden. Vi delar inte denna entydigt positiva bild av den svenska ekonomin. En rad ekonomer med Konjunkturinstitutet i spetsen har påpekat att den nuvarande tillväxten måste ses i ljuset av expansiv penning- och finanspolitik under en pågående högkonjunktur. Den centrala skillnaden ligger i att regeringen fokuserar på Sveriges ekonomiska tillväxt just nu, medan kritikerna ifrågasätter den svenska ekonomins långsiktiga förmåga att upprätthålla en hög produktivitetstillväxt. Den svenska konkurrenskraften är en avgörande faktor för att bevara vårt ekonomiska välstånd. Sett ur detta perspektiv är det inte alls säkert att det går bra för Sverige. Svensk konkurrenskraft är temat för en nyligen utkommen rapport från Entreprenörskapsforum.

I rapporten analyserar åtta ekonomer faktorer som är av betydelse för den långsiktiga konkurrenskraften, definierad som förmågan att upprätthålla och generera fortsatt tillväxt i förädlingsvärden i den svenska ekonomin. På en övergripande nivå framgår att Sverige, relativt andra länder, placerar sig bra när det gäller tillgång till kapital, fysisk infrastruktur, öppenhet och kvalitet på företagsledning. När det gäller entreprenörskap och innovation är mätproblemen betydande men även här är bilden överlag positiv. Sverige har blivit en start-up-nation, svagheter återfinns på scale-up-sidan. Relativt få företag växer eller har tillväxtambitioner motsvarande de i andra jämförbara länder.

Dessutom ser det betydligt sämre ut inom andra för konkurrenskraften viktiga områden såsom incitament att arbeta och investera i humankapital samt att vi har ett relativt dyrt och krångligt regelverk. Sverige placerar sig i det absoluta bottenkiktet avseende skattetryck och marginalskatt, men vi ligger också långt bakom flertalet länder när det gäller omfattningen av arbetsmarknadsregleringar och den generella komplexiteten i den administrativa bördan.

Entreprenörskap och innovation är cen-

trala komponenter bakom aggregerad tillväxt och förnyelse. I rapporten visas hur kvaliteten på regleringar som styr företagsstart och avveckling av företag samvarierar positivt med förädlingsvärdets tillväxt. Tillsammans illustrerar detta vikten av att fortlöpande arbeta aktivt med att förbättra regelverket för att ge både etablerade och nystartade företag bästa möjliga förutsättningar att konkurrera på den internationella marknaden. Konkurrens driver på tillväxt och utvecklingskraft.

Sett ur ett regionalt perspektiv framgår att konkurrenskraften, liksom produktiviteten, är högst i landets storstadsregioner – Stockholm och Göteborg samt i viss mån Malmö-Lund; storstadsregionerna agerar med andra ord draglok för resten av landets regioner. Samtidigt är som bekant bristen på bostäder akut i storstäderna, en klar konkurrensnackdel för företag som försöker etablera sig eller växa där. Enbart bristen på bostäder i Stockholmsområdet har uppskattats kosta landets ekonomi 21 miljarder kronor årligen i utebliven tillväxt. Kostnaderna för en bristande kompetensförsörjning torde vara betydligt större.

Svensk ekonomisk politik har alltför kortsiktigt fokus.

En förutsättning för att företag ska kunna bedriva och expandera sin verksamhet är att de kan hitta relevant kompetens. Det ställer i sin tur krav på att utbildningsväsendet förmår att förse studenter med kunskap av hög internationell kvalitet inom ämnen där efterfrågan från näringslivet är hög. Tyvärr tappar Sverige mark i båda dessa avseenden. För det första ser vi trendmässigt fallande resultat på tester av studenters kunskap sedan en tid tillbaka. För det andra läser vi dagligen om hur svenska företag får allt svårare att hitta den kompetens de söker vilket manifesteras i att matchningen på svensk arbetsmarknad fun-

Enligt finansminister Magdalena Andersson är ekonomin stark – en bild som debattörerna vill nyansera. Foto: Lars Pehrson

→ SvD.se

Nästa finansminister kan få en vargavinter

PREMIUM
Att hantera priset på bostadsmarknaden kan bli nästa finansministers största utmaning. Oavsett vem som får ansvaret för budgetluntan kommer det knappast hänga några spenderbyxor i garderoben, skriver Louise André Meiton. SvD.se/naringsliv

gerar allt sämre – fler än vart femte rekryteringsförsök misslyckas. Detta har förstärkt en negativ påverkan på svenska företags konkurrenskraft.

Sverige befinner sig mitt i en omfattande strukturomvandling som drivs av megatrender som teknikutveckling och digitalisering, urbanisering och globalisering. Svensk ekonomisk politik fokuserar alltför kortsiktigt och den politiska oförmågan att genomföra nödvändiga ekonomiska reformer är beklämmande. Kanske beror det på politiska låsningar och ett stundande valår, men detta är ett ansvar och en utmaning som måste sträcka sig över blockgränserna. Ett steg på vägen kan vara att skapa ett strukturinstitut som fokuserar på det långsiktiga perspektivet och som har till uppgift att ta fram reformförslag – oberoende av blockpolitik eller departementsgränser – för stärkt svensk konkurrenskraft. I det arbetet kan inspiration hämtas från länder som lyckats bättre på områden där Sverige har problem, till exempel Singapore.

Det är viktigt att inse att Sverige har allvarliga underliggande konkurrenskraftsproblem som döljs av en delvis valbetingad stark konjunktur. För att systematiskt stärka konkurrenskraften är det viktigt att höja blicken bortom nästa mandatperiod. Målsättningen måste vara att avveckla välkända flaskhalsar i svensk ekonomi innan nästa kris inträffar.

Pontus Braunerhjelm
forskningsledare Entreprenörskapsforum och professor KTH

Dan Brändström
professor och ordförande Linnéuniversitetet

Johan Eklund
vd Entreprenörskapsforum och professor BTH

Pernilla Johansson
chefsekonom Sydsvenska handelskammaren

Christian Ketels
forskare Harvard Business School och Handelshögskolan i Stockholm

Emma Lappi
doktorand Entreprenörskapsforum och JIBS

Göran Reitberger
tidigare adjungerad professor KTH

Per Thulin
forskare Entreprenörskapsforum